

Datum
2024-06-19

Ert datum
2024-06-24

Finansdepartementet

ESV dnr
2024-00968

Er beteckning
Fi2024/01009

Handläggare
Kira Bergheden

Yttrande över promemorian ”Sänkt flygskatt”

Ekonomistyrningsverket (ESV) lämnar följande synpunkter på förslaget:

ESV avstyrkte förslaget om att införa en flygskatt (ESV Dnr. 1359/2016) med hänvisning till att den är ett trubbigt verktyg för att minska flygets klimatpåverkan. Det argumentet kvarstår och ESV har därför inga invändningar mot att skatten sänks givet dess mycket begränsade effekt på klimatet. Däremot blir kostnaden för ett avskaffande av flygskatten inte obetydlig: den skulle uppgå till 1,8 mdkr 2025 och 1,9 mdkr 2026 och 2027.¹ Antalet resor skulle då enligt ESV:s beräkningar öka med omkring 2,5 miljoner (14 procent) 2025.

ESV:s tidigare remissvar gör sig fortfarande gällande: Även en sänkt flygskatt beskattar längre resor relativt förmånligt i förhållande till deras klimatpåverkan. En passagerarberoende flygskatt är ett svagt verktyg för att minska utsläpp eftersom den endast beror på antalet passagerare och inte uppmuntrar flygbranschen att förbättra energieffektiviteten eller minska användningen av fossila bränslen. Flygskatten har i stort spelat ut sin roll i och med skärpta internationella klimatstyrmedel. Därtill skapar flygskatten fortsatt en målkonflikt mellan bibehållen tillgänglighet och ambitionen om utsläppsminskningar.

Syftet med skattesänkningen är enligt promemorian att bland annat stötta en pandemirabbad flygbransch. ESV:s hållning är dock att sådana stöd inte bör ges via statsbudgetens inkomstsida, som särregleringar i skattelagstiftningen, utan i stället via budgetens utgiftssida. Det förhindrar att stöd blir permanenta, och säkerställer kostnadskontroll då utgifterna genomgår den årliga budgetprövningen. Samtidigt blir också skattesystemet mer transparent och förutsägbart.

Offentligfinansiella effekter

ESV anser att antaganden bakom de offentligfinansiella effektberäkningarna bör redovisas och i relevanta fall även motiveras. Ett sådant fall i föreliggande promemoria är t.ex. att Transportstyrelsens prognosscenario ”hög” använts i stället för myndighetens huvudprognos. Då det inte framgår vilka antaganden som ligger

¹ ESV:s marsprognos 2024.

till grund för promemorians beräkning av passagerarantalen kan ESV inte heller replikera den dynamiska beräkningen fullt ut.

En halvering av skatteintäkten när nivåerna på skatten halveras är rimlig vid en statisk beräkning. I promemorian ska ett mer dynamiskt synsätt, där skattebaser tillåts påverkas av regeländringen, ha tillämpats. Denna tycks dock inte påverka promemorians beräkning mer än möjligen marginellt. Om den i promemorian angivna priselasticiteten används för att beräkna efterfrågeökningen blir antalet utrikesresor enligt ESV:s beräkningar omkring 1,1 miljoner (eller 8 procent) fler. Utan att närmare veta vilka antaganden som ligger bakom promemorians beräkning av de ökade passagerarantalen – ett problem i sig – ser beräkningen ut att vara felaktig, åtminstone för resande inom Europa. Effekten av skattesänkningen blir i ESV:s beräkning 0,16 miljarder kronor lägre än regeringens 2025, vilket ger en offentligfinansiell effekt om -0,78 miljarder kronor 2025.

ESV anser att en mer omfattande diskussion om priselasticiteterna borde ha förts, då dessa påverkar effektberäkningarna. Promemorians antaganden om priselasticiteten, -1,0 för inrikesresor och -0,8 för utrikesresor, hade varit intressanta att jämföra med de antaganden som gjordes i *SOU 2016:83 En svensk flygskatt*, som för tjänsteresor skiljer sig kraftigt från dessa.² Då föreliggande promemoria inte delar upp priselasticiteten i privatresor respektive tjänsteresor, med motiveringen att dessa inte längre bör skilja sig nämnvärt, blir dock en sådan jämförelse svår att genomföra.

I detta ärende har generaldirektör Clas Olsson beslutat. Utredare Kira Bergheden har varit föredragande. I beredningen har också enhetschef Helena Kaplan och överdirektör Bob Pernodd deltagit.

Datum: 2024-06-19

.....
 Beslutande
 Clas Olsson
 Namnförtydligande

.....
 Föredragande
 Kira Bergheden
 Namnförtydligande

Denna handling har beslutats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

² I *SOU 2016:83 En svensk flygskatt* angavs mycket hög priselasticitet för tjänsteresor (-0,2 för inrikes och -0,1 för utrikes) och relativt låg för privatresor (-1 för inrikes och -0,7 för utrikes).